

Câu chuyện về một tấm hình

Tường An, thông tin viên RFA
2015-03-10

Tấm hình "Sinh viên Paris xuống đường" với chữ ký của tác giả Trần Đình Thục Hình do anh Trần Ngọc Giáp cung cấp

Nhắc đến hồi ức 30 tháng tư, nhiều người chợt nhớ đến một tấm hình được truyền đi trên mạng, tấm hình trắng đen ngẫu nhiên được mang tên «sinh viên Paris biểu tình» với hình ảnh những người thanh niên chít khăn tang trắng tuần hành trên đường phố Paris. Lần đầu về nguồn gốc của tấm hình này, thông tin viên Tường An hỏi chuyện một số người có mặt trong cuộc biểu tình ngày 27/4 năm 1975.

Những ngày cuối tháng 4, khi các chiến trường ở Việt Nam còn mịt mờ khói súng, khi các thầy người tiếp tục ngã, và khi mà các dấu chấm đỏ dần dần tiếng về miền Nam trên bản đồ hình chữ S thì cũng là lúc ngốn ngang tâm trạng của các sinh viên trong các khu đại học Paris và vùng phụ cận.

Hàng đêm, không còn là những buổi tối ở thư viện mà họ tụ tập nhau trước màn ảnh truyền hình, những cuộc di tản hoảng loạn, những mặt trận dần dần bị chiếm đóng, lòng hướng về quê hương, dạ bồi bồi muôn nỗi. Họ không thể ngồi yên, họ phải làm một cái gì đó. Lúc đó mọi người đồng ý tổ chức « Một ngày cho quê hương » để ủng hộ miền Nam mà khởi đầu là cuộc xuống đường ngày 27/4 để ghi ơn những người đã nằm xuống cho quê hương.

Anh Trần Ngọc Giáp hồi tưởng lại 40 năm trước, những ngày ngồi bên nhau chuẩn bị cho cuộc biểu tình :

«Lúc đó tình hình đất nước nghiêng ngửa, cũng sắp bẻ tắc rồi cho nên tụi này muốn làm một cái gì cho đất nước để mà ghi ơn những người chiến sĩ VNCH, cảm ơn họ đã anh dũng chiến đấu bao nhiêu năm và cũng như để đánh dấu một giai đoạn lịch sử, để tang cho sự mất mát của miền Nam. Phần lớn mọi người tinh thần rất là cao, dĩ nhiên là đau buồn vì mình biết trước là đất nước mình sắp mất

rồi, không biết bao lâu nữa, nhưng gần như chắc chắn là mất rồi thành thử ra anh em mới tổ chức cuộc biểu tình như vậy. »

Người chủ tịch của Tổng Hội sinh viên lúc đó là anh Trần Văn Bá, linh hồn của những chàng sinh viên trẻ lúc bấy giờ, anh Trương Quốc Trung cho biết ý nghĩa của tấm khăn tang chít trên đầu của hàng trăm sinh viên ngày 27/4 năm đó:

«Trước hết là anh Trần Văn Bá yêu cầu buổi họp các anh em sinh viên hoạt động với nhau làm cái gì, thì chúng tôi lấy một cái quyết định là làm một cuộc biểu tình trong thành phố Paris mang ý nghĩa là để tang cho những người đã nằm xuống cho Tổ quốc và nói lên lòng phẫn uất của sinh viên lúc đó, rất là buồn và xấu hổ vì có những đàn anh không xứng đáng.»

Cuộc biểu tình xuất phát lúc 3 giờ trưa từ cư xá sinh viên Đất Việt. Dẫn đầu cuộc biểu tình là lá cờ VNCH với bình nhang. Gần 300 sinh viên với khăn tang trắng lạng lẽ, trang nghiêm đi xuyên qua các trục lộ chính của Paris. Anh Nguyễn Sơn Hà kể lại:

«Cái cuộc biểu tình ngày 27/4 đã chít khăn tang, đã đi từ cư xá sinh viên, đi ngang qua Quốc hội Pháp, đưa thỉnh nguyện thư, đến toà đại sứ Mỹ để phản đối, để tố cáo, các anh em đã gửi rất nhiều cho chính giới, từ ông Tổng thống Giscard d'Estaing cho đến lưỡng viện Quốc hội, ông Jacques Chirac, nhưng tất cả đều không trả lời, tất cả đều làm ngơ. Anh Trần Văn Bá kêu gọi một số anh em sinh viên cùng một các đoàn thể sinh viên khác cùng nhau tiếp tục giương cao lá cờ vàng chính nghĩa đó để xác định với Quốc tế và dân tộc Việt Nam cùng nhau ghi ơn các chiến sĩ bảo vệ tự do. Đó là nói lên tại sao có cuộc biểu tình ngày 27/4. Cho thấy là tuổi trẻ Việt Nam chúng ta vẫn còn đây.»

Từng thước vải đen kẻ dòng chữ trắng: "Vinh Danh Các Chiến Sĩ Đã Nằm Xuống Cho Tự Do", "Miền Nam Tự Do Bất Diệt", " Ngày Đại Tang" vv... bằng tiếng Pháp được căng lên trong cuộc xuống đường. Khăn tang trắng chít đầu là để tang cho những người đã hy sinh trong cuộc chiến nhưng cũng để tránh sự trà trộn của những sinh viên thân Cộng lúc đó cũng khá nhiều ở Paris, anh Nguyễn Sơn Hà kể tiếp :

«Anh Bá giao cho vấn đề giữ an ninh nên lúc nào cũng phập phồng là Việt Cộng nó sẽ đánh chuyện này, chuyện kia như bên Việt Nam. Cái lo âu lúc đó là lúc nào cũng sợ có chuyện xảy ra. Anh em vừa đi vừa khóc rất là nhiều. Suốt cuộc tuần hành tất cả anh em đều giữ im lặng, nhưng đến trước toà đại sứ Mỹ thì có một số anh em vì phẫn uất quá nên đã tự phát hô lên những khẩu hiệu như "À bas les Américains" (đả đảo Mỹ) "À bas les communistes Vietnamiens" (đả đảo cộng sản Việt Nam) ghi ơn các chiến sĩ VNCH đã bảo vệ tự do, phản đối sự vi phạm về luật quốc tế...»

Anh Võ Quốc Thao, lúc đó là một thanh niên còn rất trẻ, và vẫn còn rất lạc quan về tương lai đất nước. Anh nhớ lại ngày 27/4 của 40 năm về trước:

«Năm đó tôi cũng có tham dự đoàn biểu tình, năm đó thì tôi mới 18 tuổi. Vào lúc đó thì 18 tuổi không giống như tuổi trẻ bây giờ đâu, còn ngây ngô lắm các anh lớn kéo đi đâu thì mình đi theo. Tại cư xá Đất Việt ở đường Lutèce trong quận 5 được coi như là trụ sở thứ nhì của Tổng Hội Sinh viên lúc bấy giờ. Chính cái cư xá đó được dùng làm địa điểm xuất phát cuộc biểu tình, anh em tập họp tiến ra đường Gay Lussac, đi lên phía công viên Luxembourg , đi ngang qua đường d'Assas có toà đại sứ VNCH ở đó, đi ngang qua Thượng viện Pháp, tại thượng viện Pháp thì tình hình bắt đầu căng thẳng tại vì phía cực hữu và phía cực tả lợi dụng vấn đề Việt Nam căng thẳng với nhau, mình ở giữa, mình chỉ muốn nói về vấn đề Việt Nam mà thôi, nhưng rồi sau đó thì cũng yên.

Riêng tôi thì tôi không nghĩ là chế độ sẽ sụp đổ mau chóng như vậy thành ra tôi cũng biểu tình nhưng mà không đến nổi đau nhiều, mặc dù cũng có để tang, để

tang này là để tang cho những nạn nhân chứ không phải để tang cho đất nước bởi vì lúc đó chưa biết rằng mình sắp sửa mất nước thành ra anh em đi rất là trang nghiêm nhưng không phải là thất vọng »

Tấm hình "Sinh viên Paris xuống đường" được anh Trần Đình Thực chụp ở đường Gay Lussac trưa ngày 27/4. Tấm hình trắng đen với vận mệnh nổi trôi như dân tộc của nó đã nằm im một thời gian dài trong ngăn kéo để rồi 39 năm sau xuất hiện trở lại trên bìa tuyển tập "Ngậm ngùi tháng tư" của nhà văn Huy Phương ở quận Cam, California, Hoa kỳ, tấm hình được nhân bản và lưu truyền trên internet. Anh Trương Quốc Trung cho biết thêm chi tiết về tấm hình này:

«Hồi đó ở Paris có 2 người đi chụp hình thôi, là anh Trần Đình Thực và tôi. Sau ngày 30/4 một số anh em có được tấm hình đó là vì anh Thực anh mên tặng lại cho một số anh em thôi ! Và tấm hình đó bị quên đi một thời gian rất là lâu, cho đến năm ngoái, tôi có nhận được một email của anh Thực nói là «Bây giờ có một người đang biên một cuốn sách về 30/4 thì họ lấy tấm hình đó làm bìa sách và nhân buổi lễ ra mắt cuốn sách đó anh Thực đã chính thức giao tấm hình đó lại cho cộng đồng Việt Nam tại Orange County.»

Cuộc tuần hành khởi đầu ở khu đại học quận 5 và dừng lại xẽ ngang toà đại sứ Hoa Kỳ. Nơi đó, bài quốc ca VNCH được thổi lên bằng cả một nỗi buồn của những sinh viên xa xứ. Tiếng hát lạc loài trong sự thờ ơ của Paris, của nước Pháp và của thế giới lúc đó. Không ai biết chỉ 3 ngày họ sẽ trở thành người vô tổ quốc và cũng không ai biết nhiều ngày sau đó lương tâm thế giới sẽ bị đánh thức bởi những hình ảnh hãi hùng trên biển cả. Anh Trương Quốc Trung mãi sẽ không quên được ngày này, năm ấy:

«Tôi không bao giờ nghĩ là 40 năm cả, tôi vẫn nghĩ như là ngày hôm qua vậy !, tôi rất buồn, hổ thẹn!»

Bốn mươi năm nhìn lại, những mái đầu chít khăn tang trắng bùi ngùi đi giữa dòng Paris hoa lệ nay không biết đã còn ai, mất ai nhưng tấm hình sẽ mãi mãi ở lại để làm nhân chứng cho một giai đoạn tang thương của lịch sử.

Phụ lục để tưởng niệm Anh Hùng Trần Văn Bá (1945-1985).

Trần Văn Bá (1945-1985)

Bách khoa toàn thư mở Wikipedia

*Đối với các định nghĩa khác, xem **Trần Văn Bá**.*

Trần Văn Bá (14 tháng 5 năm 1945 — 8 tháng 1 năm 1985) là người đã cùng **Lê Quốc Túy** và **Mai Văn Hạnh** tổ chức đưa biệt kích cùng khối lượng lớn vũ khí và tiền giả vào Việt Nam với kế hoạch lật đổ chính quyền nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam. Trần Văn Bá bị lực lượng công an bắt giữ trong Kế hoạch CM-12 khi đang xâm nhập vào Việt Nam bằng đường biển và bị tòa án Việt Nam kết án tử hình năm 1985 vì tội **phản quốc**. Ông được Sáng hội Tượng đài Nạn nhân Chủ nghĩa Cộng sản tại Mỹ truy tặng **huy chương Tự Do Truman-Reagan** năm 2007.

Mục lục

[[ẩn](#)]

- ◆ 1 Tiểu sử
- ◆ 2 Hoạt động đấu tranh
- ◆ 3 Xét xử
- ◆ 4 Tưởng nhớ
- ◆ 5 Nhận xét
- ◆ 6 Chú thích
- ◆ 7 Xem thêm

§Tiểu sử[sửa | sửa mã nguồn]

Trần Văn Bá, sinh ngày **14 tháng 5** năm **1945** tại **Sa Đéc**, Việt Nam, là con trai thứ của **dân biểu Việt Nam Cộng hòa Trần Văn Văn**. Ông Văn từng tham gia chính phủ **Trần Trọng Kim** năm 1945 và là Tổng trưởng Kinh tế và Kế hoạch vào năm 1949 của chính quyền Việt Nam Cộng hòa.

Sau khi cha bị **Quân giải phóng miền Nam Việt Nam** xử tử vào ngày 7 tháng 12 năm 1966 tại **Sài Gòn**^[*cần dẫn nguồn*], Trần Văn Bá rời quê nhà sang **Pháp** học. Ông tốt nghiệp Cao học kinh tế, chuyên về Chính trị Kinh doanh năm 1971 và làm trợ giảng tại **Đại học Nantes** (Nanterre), và từng là chủ tịch của **Tổng hội Sinh viên Việt Nam tại Paris** từ năm 1973 đến 1980.

Năm 1972 ông dẫn đầu một phái đoàn sinh viên Việt Nam tại **Châu Âu** trở về thăm viếng và ủy lạo chiến sỹ Việt Nam Cộng hòa để tạo sự thông cảm giữa những sinh viên du học và quân cán chính của Việt Nam Cộng hòa trong chương trình "Nổi Vòng Tay Lớn".

Sau **biến cố 1975**, ông vẫn tiếp tục tranh đấu chống **cộng sản** tại châu Âu.

§Hoạt động đấu tranh[sửa | sửa mã nguồn]

Sau nhiều năm chuẩn bị, ngày 6 tháng 6 năm 1980 ông âm thầm trở về nước để bí mật tranh đấu với mục đích lật đổ **chính quyền Việt Nam** và tham gia **Mặt trận Thống nhất các Lực lượng Yêu nước Giải phóng Việt Nam** do ông Lê Quốc Túy là chủ tịch, ông Mai Văn Hạnh là chủ tịch quốc ngoại, các ông Huỳnh Vĩnh Sanh và Hồ Tấn Khoa làm đồng chủ tịch quốc nội. Ông Trần Văn Bá được cử làm tham mưu và ông Lê Quốc Quân phụ trách lực lượng vũ trang trong nước.

Theo nguyệt san *Nhân Bản* số tháng 1/01/85 phát hành tại Paris, Lê Quốc Túy xác nhận một số chiến sĩ của Mặt trận Thống nhất các Lực lượng Yêu nước Giải phóng Việt Nam đã bị bắt từ 1980. Một trận đánh lớn đã xảy ra tại **Hà Tiên** gây thiệt hại cho khoảng 120 cán bộ chính phủ.

Tết 1983, lực lượng an ninh Việt Nam đã bắt được Hồ Tấn Khoa, Võ Văn Nhơn, Nguyễn Ngọc Hòa thuộc tổ chức Hòa giải Quốc tế gần với đạo **Cao Đài**. Những người bị bắt bị nghi là thông đồng với các ông Túy, Hạnh để "cướp chính quyền" ở một số tỉnh miền tây. Con trai ông Khoa là Hồ Thái Bạch sau đó thay thế cha trong chức vụ đồng chủ tịch.

Có 10 toán người phản kháng của Mặt trận xâm nhập vào trong nước tính từ đầu năm 1981 đến tháng 9 năm 1984. Toán thứ nhất về bằng đường bộ từ tỉnh Trat ở **Thái Lan** qua **Campuchia**, khi đến **Châu Đốc** thì bị bắt. Toán này có nhiệm vụ liên lạc với lực lượng của **Hòa Hảo** để chiếm đóng vùng Bảy Núi. Toán thứ 10 về bằng đường biển hồi đầu tháng 9 năm 1984 gồm 21 người trong đó có Mai Văn Hạnh, Trần Văn Bá. Toán này bị bắt ngay khi mới đổ bộ vào bờ biển tại làng Minh Hải, **Cà Mau** vào đêm 11 tháng 9 năm 1984. Tổng cộng, có tất cả 119 người đã bị bắt giam hoặc giết chết.

Ông Lê Quốc Túy đáng lẽ cũng đi cùng toán thứ 10 nhưng vì phải vào nhà thương ở Pháp để mổ gấp nên đã thoát nạn.

§Xét xử[sửa | sửa mã nguồn]

Từ ngày **14** đến **18 tháng 12** năm **1984**, **Tòa án Nhân dân Việt Nam** đã mở phiên tòa xét xử ông và những người bị bắt cùng với ông về tội phản quốc tại **Nhà hát Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh** gồm: Mai Văn Hạnh, Trần Văn Bá, Lê Quốc Quân, Huỳnh Vĩnh Sanh, Hồ Thái Bạch, Trần Nguyễn Hùng, Tô Văn Hườn, Hoàng Đình Mỹ, Thạch Sanh, Nguyễn Văn Trạch, Nguyễn Bình, Nguyễn Văn Hậu, Nhan Văn Lộc, Lý Vinh, Trần Ngọc Ân, Cai Văn Hùng, Đặng Bá Lộc, Thái Văn Dư, Trần Văn Phương, Nguyễn Phi Long, Nguyễn Văn Cầm.

Công tố viên cho biết ngay từ đầu **tháng 1** năm **1981**, cơ quan an ninh đã phát hiện một "tổ chức gián điệp" xâm nhập vào Việt Nam. Trần Văn Bá đã không ký tên nhận tội và bị tuyên án tử hình cùng với Mai Văn Hạnh, Lê Quốc Quân, Huỳnh Vĩnh Sanh, Hồ Thái Bạch; ông cũng không làm đơn xin ân xá.

Trần Văn Bá bị xử tử vào ngày **8 tháng 1** năm **1985**.

§Tượng nhớ[sửa | sửa mã nguồn]

Tại **Liège, Bỉ**, đã có một mộ bia tưởng niệm dành cho ông. Ở **Falls Church, Virginia**, có một con đường mang tên ông.

Tiến sĩ Lee Edwards, chủ tịch Sáng hội Tượng đài Tưởng niệm Nạn nhân Cộng sản trên thế giới, phát biểu với đài Á Châu Tự Do về trường hợp ông Trần Văn Bá:

"Sau khi tham khảo ý kiến đồng sự, bạn hữu và những người quen trong cộng đồng người Việt ở hải ngoại, Sáng hội nhất trí chọn Trần Văn Bá là trường hợp tiêu biểu của sự tranh đấu đòi tự do để trao tặng huy chương cho ông."

Thân nhân ông Trần Văn Bá đã được thông báo và được mời đến nhận huy chương Tự do Truman-Reagan trong buổi lễ được tổ chức tại đại sứ quán **Hungary** ở thủ đô **Washington, D.C.** vào chiều ngày 15 tháng 11. Hai người khác cũng được trao huy chương Tự do Truman-Reagan 2007 vì thành tích và công lao đóng góp vào tiến trình tự do dân chủ là tiến sĩ Janos Horvarth người Hungary, và dân biểu Hoa Kỳ thuộc **Đảng Cộng hòa** Dana Rohrabacher.

Tháng Chín 2008, Hội đồng thành phố **Paris**, Pháp, dự định khánh thành bia tưởng niệm Trần Văn Bá tại 47-49 đại lộ Ivry, quận 13 Paris, nhưng vì áp lực của Nhà Nước Việt Nam cùng một số tổ chức, việc này bị bác bỏ theo nghị quyết ngày 16/9/2008 của tỉnh trưởng Vùng Iles-de-France và tỉnh trưởng Paris.

§Nhận xét[sửa | sửa mã nguồn]

- ♦ Chủ tịch hội đồng quản trị VOICMF, tiến sĩ Lee Edwards, gọi Trần Văn Bá là "Chiến sỹ cho Tự do, Chiến sỹ Chống Cộng".
- ♦ Với nhà nước Việt Nam, Trần Văn Bá là một kẻ tham gia, cầm đầu tổ chức phản động chống phá nhà nước [1].
- ♦ Theo một góc nhìn nhận khác, có thể coi Trần Văn Bá là người sử dụng vũ lực, bạo loạn lật đổ để thay đổi chế độ tại Việt Nam(những ví dụ khác là Lý Tống)

§Xem thêm

- ♦ **Kế hoạch CM-12**
- ♦ **Vụ Lê Quốc Túy, Mai Văn Hạnh**

§Liên kết ngoài

- ♦ **Anh hùng Trần Văn Bá được trao huân chương Tự Do Truman-Reagan**
- ♦ **Tượng hội Trần Văn Bá**

Chuyển đến: **Lê-Thụy-Chi**

Ngày 12/3/2015

www.vietnamvanhien.net